

WNIOSKI PO REGIONALNEJ KONFERENCJI
„SYSTEMOWE ROZWIĄZANIA POMOCY OSOBOM AUTYSTYCZNYM
Z WROCŁAWIA I DOLNEGO ŚLĄSKA”

21-22 listopada 2007

Celem konferencji było określenie stanu pomocy osobom z autyzmem z Wrocławia i Dolnego Śląska w obszarach diagnozy, terapii i opieki. Konsekwencją wniosków będą propozycje rozwiązań na wszystkich szczeblach systemu pomocy.

- Medycznym
- Edukacyjnym
- Aktywizacji dorosłych

Adresatami konferencji byli pedagodzy, terapeuci, psycholodzy, lekarze, opiekunowie i Ci którzy zetknęli się z problemem a także przedstawiciele instytucji odpowiadających za poziom organizacji pomocy osobom z autyzmem.

Współorganizując konferencję pod honorowym patronatem Marszałka Dolnego Śląska i Prezydenta miasta Wrocławia intencją naszą było włączenie samorządów do budowania systemu pomocy osobom z autyzmem i wspólnego planowania poprawy sytuacji tych osób na poziomie regionalnym i lokalnym.

Rzeczywiście zainteresowanie problemem według naszej oceny było duże co może świadczyć albo o dość dobrze rozwiniętej strukturze pomocowej lub brakach utrudniających właściwą pomoc na wszystkich szczeblach życia społecznego osób autystycznych. Z wybranych wystąpień zamieszczonych w materiałach konferencyjnych jednoznacznie wynika, że zarówno pomoc medyczna jak i droga edukacyjna jest niewystarczająca, generalnie zła w niektórych obszarach medycznych, oświatowych a wręcz dramatycznie zła w sferze pomocy osobom dorosłym zarówno tym bardzo zaburzonym jak i wysokofunkcjonującym osobom autystycznym. O ile sytuacja na terenie Wrocławia, można powiedzieć, jest w miarę dobra, uwarunkowane to jest dobrą dostępnością do wiedzy, specjalistów, organizacji animujących działania na rzecz osób autystycznych i ich rodzin,

zamożnością Gminy i zrozumieniem władz o konieczności wprowadzania systemowych rozwiązań, o tyle region jest bardzo zaniedbany i wymaga pilnego opracowania geografii pomocy. Trzeba wspólnie z Urzędem Marszałkowskim opracować procedurę wprowadzania systemu pomocy opartego na wypracowanych formach, strukturze i założeniach organizacyjnych wdrożonych we Wrocławiu.

To co udało się we Wrocławiu jest właściwie wzorcowe co nie znaczy, że doskonale i tworzące całościowe rozwiązania, z pewnością należy intensyfikować te działania w zakresie podwyższania standardów i zasad dobrej praktyki.

Wystąpienia przedstawicieli placówek medycznych, zajmujących się diagnozą i wczesną interwencją, potwierdziły dramatycznie zwiększającą się liczbę dzieci ze spektrum autyzmu. Jednocześnie specjaliści potwierdzają, że oblicze obecnego autyzmu jest zupełnie inne niż to sprzed 20 lat. Wszyscy zarówno lekarze jak i pedagodzy, terapeuci, już wiedzą na pewno, że osobie autystycznej należy stworzyć przyjazne środowisko a nie na siłę wprowadzać ją w świat dla niej niezrozumiały i chaotyczny. Wiedzą, że autyzm to całościowe zaburzenie rozwojowe a więc inne myślenie i inne życie. Wiedzą, że spektrum zaburzeń autystycznych jest bardzo szerokie. Osoby autystyczne funkcjonują na każdym poziomie inteligencji, od głęboko upośledzonych umysłowo do niezwykle utalentowanych, od niemówiących do bardzo elokwentnych, więc sposobów na pomoc jest tyle ile jest „autyzmów.” O tym mówili przedstawiciele służby zdrowia, oświaty i organizacje pozarządowe wypracowujące formy pomocy.

Mimo, że ocenia się, iż we Wrocławiu poziom pomocy jest dość dobry to jednak w wystąpieniach zasygnalizowano wiele problemów:

- Osoby wyżej funkcjonujące nie znajdują miejsca w placówkach ogólnodostępnych narażone są na wykluczenie społeczne w związku ze specyficznymi zachowaniami /konsekwencja-nauczanie indywidualne/
- Organizacja pracy /brak stałej struktury/ i liczebność klas nie sprzyjają stworzeniu odpowiednich warunków do edukacji dzieci i młodzieży z autyzmem.
- Brak klas dla uczniów z autyzmem w szkołach masowych

- Brak asystentów przygotowanych do pracy z osobami autystycznymi.
- W miarę dobrze funkcjonuje diagnostyka, natomiast zupełnie niewystarczająca jest wczesna interwencja zwłaszcza po zakończeniu programu pilotażowego.
- W systemie opieki brak jest instytucjonalnej pomocy dla dorosłych osób z autyzmem. Działające we Wrocławiu Kluby aktywizujące zainicjowane zostały przez Dolnośląskie Stowarzyszenie na rzecz Autyzmu.

Zwiększająca się liczba urodzeń z zaburzeniami rozwoju w tym autyzmu, coraz lepsza diagnostyka może doprowadzić do sytuacji ,że duża część populacji pozostanie bez pomocy jeżeli już teraz nie będą podjęte działania na rzecz dostępności do usług pomocowych medycznych , oświatowych i aktywizujących. Dlatego należy zmobilizować wszystkie środowiska i instytucje do działania na rzecz systemowych rozwiązań które dają gwarancję dobrej jakościowo pomocy i wsparcia rodzin.

Terapeuci i specjaliści z regionu /Jelenia Góra, Milicz ,Mikoszów itp./podkreślali, że to co są w stanie zaproponować może pomóc kilku procentom rodzin zmagających się zapewnieniem właściwej drogi terapeutycznej, edukacyjnej ich dzieci. Mówią o tym, że dostępność do wczesnej interwencji, która determinuje rozwój dziecka jest dramatycznie zła a w niektórych obszarach nie ma jej wcale. Potwierdzają to również sygnały docierające do stowarzyszenia od rodziców którzy usilnie szukają pomocy, ale według naszej wiedzy jest to niewielki procent rodziców którzy mają dostęp do fachowej literatury, opracowań, specjalistów. A co z tymi rodzinami, które nie mają takiej wiedzy z różnych powodów? Nawet jeżeli mogli by skorzystać ze wsparcia we Wrocławiu to niestety odległości i konieczność dowożenia uniemożliwia korzystanie z takiej pomocy. Wniosek jest oczywisty należy uaktywnić tzw. "teren" proponując różnego rodzaju szkolenia profesjonalizujące kadre pedagogów, terapeutów, psychologów, także docierać do najmniejszych struktur samorządu z informacją o możliwościach i obowiązku tworzenia struktur pomocowych na swoim terenie/Starostowie, Wójtowie /. Oczywiście problem jest w możliwościach finansowych, kadrowych i wysiłku

organizacyjnym. Uważamy jednak, że wspólnie można, Urząd Marszałkowski i samorządy lokalne przy wsparciu Stowarzyszeń działających na Dolnym Śląsku, przenieść gotowe wzorce pomocowe wypracowane i wdrożone we Wrocławiu. Jeszcze jest czas na to by zapobiec kumulacji nierozwiązanych spraw, które będą wymagały rozwiązania natychmiast, a to zawsze będzie bardzo droga prowizorka. Należy systematycznie i etapami wprowadzać rozwiązania już teraz by nie okazało się, że decydenci będą tylko rozkładać ręce.